

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO – 4112-002-10/2014

S/14/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź

T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli S/14/002 – Wydatkowanie środków publicznych na finansowanie kosztów funkcjonowania jednostek ochotniczej straży pożarnej na terenie gminy.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi.

Kontroler Andrzej Bonar, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 89968 z dnia 25.03.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Biuro Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Oddział Wojewódzki w Łodzi.
93-318 Łódź, ul. Strażacka 1/3

Kierownik jednostki kontrolowanej Zarząd Wykonawczy Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w osobach:
1. Grzegorz Czechowski – Dyrektor
2. Małgorzata Pawlik – Zastępca Dyrektora

(dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Środki pochodzące z dotacji otrzymywanej, za pośrednictwem Zarządu Głównego ZOSP RP, z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych były prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi procedurami rozdysponowywane dla jednostek OSP, które złożyły stosowne wnioski o dofinansowanie zakupu umundurowania i środków ochrony osobistej, sprzętu pożarniczego, samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz remontu i modernizacji remiz strażackich, a także budowy nowych. Biuro Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP prowadziło także nadzór nad wykorzystaniem przez jednostki OSP² otrzymanych środków z dotacji celowej MSW.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Ochotnicza Straż Pożarna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ustalanie wysokości kwoty dotacji na potrzeby jednostek OSP z terenu województwa łódzkiego

Opis stanu
faktycznego

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Oddział Wojewódzki w Łodzi (ZOSP RP Oddział Wojewódzki) corocznie w IV kw. w latach 2010-2012 przysyłał do Zarządów Oddziałów Gminnych i Prezesów OSP na terenie województwa łódzkiego pismo w sprawie określenia na rok następny potrzeb rzeczowo-finansowych. Informując jednocześnie o składaniu w terminie do: 28 stycznia 2011 r., 27 stycznia 2012 r. i 31 stycznia 2013 r. wniosków o dopłaty środków z dotacji celowej otrzymywanej z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (MSW), przekazywanej za pośrednictwem Zarządu Głównego ZOSP RP z Warszawy. Wzory wniosków były w załączeniu lub wskazywano adres internetowy, z którego można było je pobrać. Wnioski o dofinansowanie można było składać na zakup: samochodów ratowniczo-gaśniczych, sprzętu i wyposażenia pożarniczego oraz ochrony osobistej, umundurowania, a także o dopłaty na remont, modernizację remiz strażackich, a także na budowę nowych. Ponadto, informowano także, jakie należy do każdego dofinansowania złożyć wnioski, gdyż wnioski niekompletne miały być nierozpatrywane.

W siedzibie Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP przechowywano wnioski, które złożyły jednostki OSP z województwa łódzkiego. W oparciu o dane w nich zawarte określano potrzeby finansowo-rzeczowe dla województwa łódzkiego, które corocznie przekazywano do Zarządu Głównego ZOSP RP.

(dowód: akta kontroli str. 6-11, 185-191, 196-199, 207-209, 220-223, 234-236 i 240)

W analizowanym okresie Zarząd Główny ZOSP RP informował Oddział Wojewódzki ZOSP RP o przyznanej kwocie dotacji ze środków MSW (bez dopłat do zakupów inwestycyjnych). Łączna kwota przyznanej dotacji w tym okresie wyniosła 3.591.200 zł, w tym 1.020.200 zł w 2011 r., 1.115.400 zł w 2012 r. i 1.455.600 zł w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 12-14)

Ponadto, Zarząd Główny ZOSP RP informował także Oddział Wojewódzki o przyznanej kwocie dotacji na dofinansowanie zakupów inwestycyjnych (motopompy i samochody ratowniczo-gaśnicze) przez jednostki OSP, jednocześnie ustalił wysokość limitu jednostkowych dopłat. Łączna kwota przyznanej dotacji w latach objętych kontrolą wyniosła 4.155.000 zł, w tym 1.455.000 zł w 2011 r., 1.340.000 zł w 2012 r. i 1.360.000 zł w 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 155-162)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Podział otrzymanej dotacji dla jednostek OSP

Zarząd Główny ZOSP RP Uchwałą nr 215/25/2011 z dnia 10 lutego 2011 r. określił wysokość dopłat do karosacji, zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, sprzętu i umundurowania dla OSP oraz obozów MDP ze środków MSWiA. Ponadto,

Opis stanu
faktycznego

uchwałą z dnia 14 kwietnia 2011 r. Zarząd Główny ZOSP RP zaakceptował i przyjął do stosowania zasady przyznawania dotacji do zakupu: samochodów gaśniczych dla OSP, sprzętu i umundurowania oraz zasady przyznawania dotacji do karosacji samochodów ratowniczo-gaśniczych. Przekazano także zatwierdzone w 2006 r. kryteria przyznawania dopłat do remontów i budowy remiz strażackich oraz kryteria i tryb przyznawania dopłat do organizowanych obozów MDP, turniejów wiedzy pożarniczej, zawodów sportowo-pożarniczych oraz szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Powyższe zasady i kryteria obowiązywały w latach objętych kontrolą z tą różnicą, iż zmieniała się kwota dopłaty do jednego uczestnika obozu MDP, a także od 2012 r. ograniczono wysokość dotacji do zakupu samochodu i nie mogła przekroczyć 50% jego wartości.

(dowód: akta kontroli str. 15-25, 240-242)

Oddział Wojewódzki ZOSP RP corocznie w dokumencie „Plan dotacji na 2011 r. (na 2012 r. i 2013 r.)” dokonywał podziału otrzymanej kwoty dotacji na planowany zakup umundurowania i sprzętu przeciwpożarowego, na planowane dopłaty do szkoleń, budowy i remonty remiz strażackich oraz na obozy MDP.

Według tego podziału przeznaczono m.in. na: zakup umundurowania i sprzętu przeciwpożarowego 823.300 zł w 2011 r., 919.000 zł w 2012 r. i 1.131.800 zł w 2013 r., dopłaty do remontów i budowy remiz odpowiednio: 71.600 zł, 71.400 zł i 89.500 zł. W planach tych ujęto wg asortymentu planowaną liczbę zakupu, cenę jednostkową, wysokość dopłaty do 1 szt. i łączną kwotę dotacji do każdego asortymentu.

(dowód: akta kontroli str. 26-36)

Wypełniając dyspozycję Zarządu Głównego ZOSP RP, corocznie w analizowanym okresie, Prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w przyjętych uchwałach określało wysokość kwot dopłat do: zakupu lekkich, średnich i ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych (wskazując nazwę jednostki OSP i kwotę dopłaty 50.000 zł lub 150.000 zł), do budowy, remontu i modernizacji remiz (wskazując nazwę jednostki OSP i kwotę dopłaty), zakupu sprzętu pożarniczego, środków ochrony indywidualnej i umundurowania strażackiego (wskazując ich nazwy i kwoty dopłat do 1 szt., a także łączną liczbę objętych dofinansowaniem).

W okresie objętym kontrolą dofinansowano zakup 10 szt. lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych za łączną kwotę dopłat w wysokości 500.000 zł i 24 szt. średnich i ciężkich samochodów o łącznej kwocie dopłat 3.600.000 zł. Dopłaty do zakupu 5 szt. motopomp wyniosły 50.000 zł.

Oddział Wojewódzki ZOSP RP informował jednostki OSP o przydzielonej kwocie dopłaty wskazując jednocześnie jakiego asortymentu towaru ona dotyczy, wysyłając stosowne „Promesy”.

(dowód: akta kontroli str. 37-63, 192, 200, 224, 227)

Corocznie (w miesiącu kwietniu i maju) Zarząd Główny ZOSP RP przysyłał do Oddziałów Wojewódzkich ZOSP RP pisma informujące o zawarciu umowy z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie realizacji zadań zleconych w latach 2011-2013. W załączeniu przekazywano podział dotacji na poszczególne województwa. Ponadto, zobowiązano do przekazywania rozliczeń z wykorzystania dotacji w wyznaczonym terminie (w trzech terminach), a także do przestrzegania kryteriów przyznawania dopłat. Środki finansowe miały być przekazywane w transzach po przyjęciu kontrolnych rozliczeń i wykorzystaniu przez Związek co najmniej 50% otrzymanych środków. Przypominano także o rygorystycznym przestrzeganiu obowiązujących przepisów, a w szczególności ustawy Prawo zamówień publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 64-66)

Z analizy zapisów na kontach 130, 720 i 409 wynika m.in., że na dofinansowanie działalności jednostek OSP Oddział Wojewódzki ZOSP RP otrzymał z Zarządu Głównego ZOSP RP środki finansowe. I tak w:

- 2011 r. - 1.059.200 zł, z tego przeznaczono na: zakup umundurowania i sprzętu przeciwpożarowego 823.300 zł, remont i modernizację remiz OSP 110.600 zł, obóz MDP 125.300 zł. Środki te zostały przekazane na rachunki bankowe jednostek OSP.
- 2012 r. - 1.194.200 zł, z tego przekazano na: zakup umundurowania i środków ochrony osobistej 919.000 zł, zakup motopomp 10.000 zł, dopłaty do remontów i modernizacji remiz OSP 90.400 zł, organizacja obozów MDP 125.000 zł, szkolenia medyczne 49.800 zł.
- 2013 r. - 1.502.168 zł, z tego przeznaczono na: zakup umundurowania i środków ochrony osobistej 905.390 zł, zakup sprzętu pożarniczego 226.410 zł, dopłaty do remontów i modernizacji remiz OSP 96.068 zł, zakup motopomp 40.000 zł, obozy MDP 134.300 zł, szkolenie medyczne 100.000 zł.

W analizowanym okresie Oddział Wojewódzki ZOSP RP w Łodzi nie otrzymywał z Zarządu Głównego ZOSP RP środków z dotacji na zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych. Zarząd Główny w oparciu o uzyskane cesje od jednostek OSP przekazywał kwoty dotacji bezpośrednio firmom sprzedającym samochody. W tej sprawie w złożonym wyjaśnieniu członkowie Zarządu Wykonawczego podali m.in., że Oddział Wojewódzki przekazuje uchwałę Prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP dotyczącą przydziału środków konkretnym jednostkom OSP, a po uzyskaniu informacji z Zarządu Głównego o podpisaniu umowy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, wysyła promesy do jednostek OSP, którym przyznano dofinansowanie zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego oraz zestaw wzorów dokumentów niezbędnych do realizacji tego zadania. Jednostki OSP rozliczenie otrzymanej kwoty dotacji przekazują bezpośrednio do Zarządu Głównego ZOSP RP.

Analiza powyższych dokumentów wykazała, że zakupy elementów wyposażenia umundurowania strażackiego takie jak: pagony, sznury galowe, emblematy i dystynkcje, nie były dofinansowane ze środków dotacji celowej otrzymywanej z MSW.

(dowód: akta kontroli str. 67-154, 179-180)

Przekazywane kwoty dotacji dla jednostek OSP były zgodne z kwotami zatwierdzonymi w uchwałach przez Prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Łodzi. Oddział Wojewódzki ZOSP RP przestrzegał zasad przyznawania dotacji do zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, sprzętu pożarniczego i umundurowania dla OSP, do remontów lub budowy remiz strażackich.

W latach 2011-2013 Oddział Wojewódzki ZOSP RP prowadził sprzedaż dla jednostek OSP z terenu województwa łódzkiego umundurowania i środków ochrony osobistej, sprzętu pożarniczego oraz elementów wyposażenia umundurowania galowego. Zakupy ww. towarów Zarząd Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP finansował środkami własnymi. Według wyjaśnienia członków Zarządu Oddziału Wojewódzkiego fundusz obrotowy za lata 2011-2013 wyniósł na dzień 31 grudnia: 2011 r. - 1.790.025,48 zł, 2012 r. - 1.791.845,94 zł i 2013 r. - 1.860.945,88 zł.

W analizowanym okresie Oddział Wojewódzki ZOSP RP dokonywał zakupu elementów wyposażenia umundurowania galowego, tj:

- sznur galowy do mundurów i koszul w: Zakładzie Usług Hafciarskich „Harfa” w Łodzi ul. Struga 28, Związku OSP RP Wytwórnia Umundurowania Strażackiego w Brzezinach ul. Żeromskiego 3 (WUS),

- dystynkcje w: Przedsiębiorstwie Wielobranżowym „Gros-Bis” w Rzgowie ul Cmentarna 17b i WUS w Brzezinach.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Nadzór nad wykorzystaniem przekazywanych środków pochodzących z dotacji celowej

Opis stanu
faktycznego

Biuro Oddziału Wojewódzkiego prowadziło kontrolę jednostek OSP w zakresie wykorzystania otrzymanych środków z dotacji MSW. Łącznie przeprowadzono 31 wizytacji, w tym 9 w 2011 r., 12 w 2012 r. i 10 w 2013 r.

Przedmiotem wizytacji było sprawdzenie realizacji zadania i wydatkowania środków z dotacji otrzymanej z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na dofinansowanie zakupu umundurowania, środków ochrony osobistej, sprzętu pożarniczego, a także sprawdzenie rzetelności prowadzonej dokumentacji. Z wizytacji jednostek OSP sporządzane były „Protokoły z wizytacji”. Do protokołów załączane były m.in. dokumenty potwierdzające zakup, wnioski o dofinansowanie, promesy potwierdzające przyznanie dotacji, wyciągi bankowe potwierdzające przekazanie środków dotacji na rachunki bankowe jednostek OSP oraz kserokopie z ewidencji środków lub ksiąg inwentarzowych potwierdzające ujęcie w ewidencji OSP zakupionego umundurowania i sprzętu pożarniczego. Wizytacje powyższe nie obejmowały wydatkowania środków dotacji na remonty i modernizacje remiz strażackich.

Nie stwierdzono przypadków wykorzystania środków dotacji niezgodnie z jej przeznaczeniem.

Dla przykładu do akt kontroli załączono dokumentację z wizytacji w OSP w: Szczercowie, Tuszynie i Wysokienicach.

Udział objętych kontrolą wydatków na zakup umundurowania, środków ochrony osobistej i sprzętu pożarniczego w stosunku do łącznych wydatków na te zadania wyniósł w: 2011 r. - 1,8%, 2012 r. – 2,9% i 2013 r. – 4,4%.

(dowód: akta kontroli str. 181-239)

W sprawie przyczyn nie objęcia nadzorem większej liczby jednostek OSP, a także wydatkowania środków dotacji na remonty lub modernizacje remiz, Zarząd Wykonawczy Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Łodzi w złożonym wyjaśnieniu podał m.in., że Biuro w Łodzi obsługuje 1460 jednostek OSP, w tym 311 włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Zadania statutowe wykonuje tylko 7 osób, w tym 2 osobowy Zarząd. Liczba etatów wynika z możliwości finansowych, które Oddział musi wypracować. W okresach mniejszego natężenia pracą, pracownicy dokonują wizytacji jednostek OSP. Zobowiązano się do zwiększenia tego nadzoru.

(dowód: akta kontroli str. 177-178)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 14 kwietnia 2014 r.

Kontroler
Andrzej Bonar
Doradca ekonomiczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

podpis

³ Dz.U. z 2012 r., poz.82, ze zm.

